

**ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ ΠΡΟΕΔΡΩΝ
ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΩΝ ΣΥΛΛΟΓΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ**

Αθήνα, 5/5/2026

Αρ. Πρωτ. 37

Π ρ ο ς

- 1. Τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών
Κύριο Κυριάκο Πιερρακάκη**
- 2. Την Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης
Κυρία Νίκη Κεραμέως**

Αξιότιμοι κ.κ. Υπουργοί,

Οι Δικηγορικοί Σύλλογοι της Χώρας έχουμε γίνει δέκτες παραπόνων από συναδέλφους μας, λόγω κοινοποίησης σε αυτούς Αποφάσεων Ανάκτησης Αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών, που αφορούν στην επιστροφή οικονομικής ενίσχυσης ειδικού σκοπού 600 ευρώ (ενίσχυση covid ΚΥΑ ΦΕΚ Β'1629) καθόσον διαπιστώθηκε ότι οι συνάδελφοι δεν είχαν πραγματοποιήσει έναρξη άσκησης δικηγορικού επαγγέλματος.

Ανεξάρτητα από το γεγονός ότι η αναζήτηση αυτή προσκρούει στην πάγια νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας αλλά και στην αρχή της Χρηστής Διοίκησης, σύμφωνα με την οποία αποκλείεται η αναζήτηση καλοπίστως εισπραχθεισών παροχών μετά την πάροδο ευλόγου χρόνου (που δεν δύναται να υπερβαίνει την πενταετία) και ειδικά σε περιπτώσεις, όπως, εν προκειμένω, όταν οι οδηγίες και εντολές των αρμοδίων υπηρεσιών προέβλεπαν ακριβώς το αντίθετο.

Θα πρέπει κατ' αρχάς να σημειωθεί ότι, οι οδηγίες στις 8/4/2020 από την Επιτελική Δομή του Υπουργείου Εργασίας ήταν πως δικαιούχοι του αρχικού προγράμματος τηλεκατάρτισης ήταν όλοι δικηγόροι που είναι εγγεγραμμένοι στα Μητρώα των Δικηγορικών Συλλογών της Χώρας. Τούτο επαναλήφθηκε και σε νεότερη ενημέρωση της Επιτελικής Δομής του ΕΣΠΑ στις 10/4/2020 η οποία αναπαράχθηκε στην επίσημη ιστοσελίδα του ΔΣΑ και της Ολομέλειας.

Με βάση τα ανωτέρω, οι Δικηγορικοί Σύλλογοι της Χώρας απέστειλαν στην Επιτελική Δομή το σύνολο των μελών τους και των ασκούμενων δικηγόρων, προκειμένου αυτοί να συμμετάσχουν στο πρόγραμμα. Με χρήση αυτού του καταλόγου και σε πλήρη γνώση και συναίνεση του Υπουργείου έγινε και η ένταξη των αιτούντων στο πρόγραμμα.

Στη συνέχεια, επειδή το ίδιο το πρόγραμμα τηλεκατάρτισης αντιμετώπισε προβλήματα στην λειτουργία του αποφασίστηκε από την Κυβέρνηση η παύση του.

Εν τέλει, εκδόθηκε νέα Υπουργική Απόφαση (οικ.16604/3224/27.4.2020 «Οικονομική Ενίσχυση - Αποζημίωση Ειδικού Σκοπού»), με βάση την οποία (άρθρο 2 αυτής) «...Δικαιούχοι της παραπάνω οικονομικής ενίσχυσης-αποζημίωσης ειδικού σκοπού είναι όλοι όσοι αιτήθηκαν συμμετοχής στην υπ' αριθμ. πρωτ. 286/2.4.2020 πρόσκληση του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, χωρίς να χρειάζεται να προβούν σε οποιαδήποτε άλλη ενέργεια...».

Εξ όλων των ανωτέρω σαφώς προκύπτει ότι, σύμφωνα με την Υπουργική Απόφαση, αλλά, και τις οδηγίες της Επιτελικής Δομής δικαιούχοι της επιδότησης ήταν όλα τα μέλη των Δικηγορικών Συλλόγων αλλά και οι ασκούμενοι δικηγόροι, χωρίς να απαιτείται να έχουν κάνει έναρξη δραστηριότητας στην ΑΑΔΕ. Κυρίως δε, ήταν δικαιούχοι όλοι όσοι είχαν υποβάλει αίτηση σύμφωνα με την αρχική ΚΥΑ που προέβλεπε την τηλεκατάρτιση με βάση τους καταλόγους που οι Δικηγορικοί Σύλλογοι είχαν αποστείλει στο Υπουργείο.

Σύμφωνα με τα ανωτέρω, οι εκδοθείσες Πράξεις Ανάκτησης με τις οποίες ζητείται η επιστροφή της εισπραχθείσας πριν από 6 χρόνια επιχορήγησης από νέους, κατά τεκμήριο, δικηγόρους, που δεν είχαν προλάβει να κάνουν έναρξη δραστηριότητας ως αυτοαπασχολούμενοι, είναι προφανώς μη νόμιμες και αντίκεινται στις αρχές της Χρηστής Διοίκησης και της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης του διοικουμένου, ο οποίος ακολούθησε τις οδηγίες της Διοίκησης. Αντίθετη εκδοχή θα οδηγούσε σε άνιση μεταχείριση μεταξύ νέων δικηγόρων (χωρίς έναρξη) και ασκούμενων δικηγόρων, οι οποίοι επίσης στην πλειοψηφία τους δεν είχαν κάνει έναρξη δραστηριότητας.

Κατόπιν των ανωτέρω, παρακαλούμε για την επανεξέταση του ζητήματος και την ανάκληση όλων των ανωτέρω Πράξεων Ανάκτησης.

Με εκτίμηση,

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΑΝΔΡΕΑΣ Π. ΚΟΥΤΣΟΛΑΜΠΡΟΣ

